ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรีสมพงษ์ ภาคี รหัสนักศึกษา 2539001665

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1)รองศาสตราจารย์ คร. สุนันท์ สีสังข์ (2)รองศาสตราจารย์ คร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอหนองพอกจังหวัดร้อยเอ็ด 2)ความรู้ของเกษตรกรในการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร 3) เจตคติของ เกษตรกรต่อการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ 4)การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอม มะลิของเกษตรกร 5)ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิ ของ เกษตรกร อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด 6) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติและการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิจุณภาพดี กับเกษตรกรทั่วไป

ประชากรที่ศึกษา คือเกษตรกรที่ในโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี จำนวน 400 คน คำเนินการสุ่มตัวอย่าง 100 คน และเกษตรกรทั่วไปของอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 100 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติคือ ค่า ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1)สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ เฉลี่ย49.01 ปี การศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร สมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 5.09 คน แรงงานทำ การเกษตร เฉลี่ย 2.95 คน ทั้งหมดประกอบอาชีพการเกษตร มีแรงงานจ้างภาคการเกษตร เฉลี่ย 6.63 คน มีพื้นที่ทำ นาข้าวหอมมะลิตามเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 7.35 ไร่ รายได้รวมเฉลี่ย168,913 บาท ได้รับข่าวสารการเกษตรจาก ผู้นำท้องถิ่น 2)ความรู้ของเกษตรกรเข้าร่วมโครงการและเกษตรกรทั่วไป มีความรู้ในระดับมาก ในประเด็น การผลิต ข้าวให้ได้ตรงตามพันธุ์ และการเก็บรักษา 3) เจตคติของเกษตรกร มีเจตคติต่อสุขภาพปลอดภัย ช่วยรักษา สิ่งแวดล้อม ต้นทุนต่ำ ในระดับความเห็นด้วยมาก ทั้ง 2 กลุ่ม 4) การใช้เกษตรดีที่เหมาะสม พบว่าในการปฏิบัติตาม ข้อกำหนด ด้านการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้พื้นฐานใน การใช้สารเคมีให้ใช้ตาม คำแนะนำ ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ทางการห้ามใช้ การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว และ หลังการเก็บเกี่ยว ปฏิบัติเป็นประจำ ทั้ง 2 กลุ่ม ด้านการบันทึกข้อมูล ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ทั้ง 2 กลุ่ม 5) ปัญหา เกษตรกร ทั้ง 2 กลุ่ม มีปัญหามากคือ ปุ๋ยมีราคาแพง 6) ข้อเสนอแนะ ขอให้รัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิต เนื่องจากมี ราคาแพง การให้ความรู้การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมแก่กลุ่มเกษตรกรผู้สนาใจ

คำสำคัญ เกษตรดีที่เหมาะสมในการผลิตข้าว อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

Thesis title: The use of Good Agricultural Practice in Jasmine Rice Production of Farmers

in Nong Phok District, Roi Et Province

Researcher: Mr.Sompong Phakee;**ID**:2539001665;

Degree:Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development); **Thesis advisors:** (1) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor; (2) Dr. Sineenut Krutmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic**

year: 2011

Abstract

The objectives of this study were 1) to study social and economic fundamental state of farmers in Nong Phok District, Roi Et Province; 2) to study their knowledge attitude and the use of good agricultural practice (GAP); 3) to study their problems and suggestions on their use of GAP in jasmine rice production; and 4) to compare the knowledge, attitude, and the use of GAP in jasmine rice production between the farmers who participated in the project of the increase in the competence to produce good quality jasmine rice and general farmers.

The population in this study were 100 farmers who participated in the project of the increase in the competence to produce good quality jasmine rice production and 100 general farmers in Nong Phok District, Roi Et Province. The data were collected by using an structured interview. The statistical methodology used to analyze the data by instant computer programs were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: 1) it was found that most of the studied farmers were male, with average age at 49.01 years. They were educated at primary level. They were a member of a farmer group. The average quantity of members of their family was 5.09 persons, while the average quantity of their labor who worked in agricultural sections was 2.95 persons. The occupation of all of them was a farmer. The average quantity of their employed labor who worked in agricultural sections was 6.63 persons. The average of their area used in jasmine rice production adhering to GAP was 7.35 Rai. The average of their total income was 168,913 Baht. They had received information/news on agriculture from local leaders. Farmers in General found that more than half were male, average age 49.29 academic education elementary was a member of the group members in the household, average 4.81 farmers who labor to make agriculture the average 2.78 people almost all professional agriculture. Agricultural sector was labor hire average 4.81 people farming area, jasmine rice, the average 6.11 farm get agricultural news from your local leader.2) that the farmers in both groups,had knowledge at much level in the aspect of how to get produce adhering to its tribe and how to store it the attitude of the farmers in both groups toward health safety, environment conservation, and low investment was at much level. Their attitude toward agricultural extension officials was at much level in the aspect that they were sincere, competent, capable of transferring knowledge, and trustworthy. The officials practiced adhering to the schedule, inspected their rice patches, and gave them good advice the farmers in both groups always practiced in the aspect of the practice adhering to the regulation of how to use harmful agricultural substances, they should have sufficient fundamental knowledge; use chemical substances according to the instructions; avoid harmful substances which were forbidden to use; and have quality control in their rice production process before harvesting. And in the aspect of tools and equipment in their rice harvesting and threshing, the equipment in transportation and storage should be clean in order to prevent their produce from harmful objects which affected consumers' safety; and the transportation method should be controlled in order to prevent their produce from foreign tribes of rice; and in the aspect of data recording, the farmers in both groups sometimes practiced. 5) The farmers in both groups had problems on the high price of fertilizer. They therefore, suggested that the government should have supplied them with rice production factors because they were expensive, and transferred knowledge of the use of GAP to interested farmers in order to get ready for the rice production adhering to GAP.